Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Praedicatorum Friburgensium lector - Cod. Ettenheim-Münster 191

Weisser, Philipp

[S.l.], 1628-1929

Dubium primum

urn:nbn:de:bsz:31-117415

Visual Library

QVÆSTIO TERTIA DE VNIVERSALIBus IN PARTICVLARI.

Dubium Primum

Quodnam sit Obiectum Formale huius tractatus Vniversalium sc: an Prædicabile. Et utrum sint tantum Quinque Prædicabilia.

Concl

Conclusio Prima

primo quæsito Responsiua.

Obiectum frmle huius Tractatus non ē ipsa
nāa quæ substat 2æ intentioni Vnlis, sed
ē ipsum Vnle frmliter sumptum p 2a
intentione uniuersalitatis.
1a Pars Conclis pbatur. Obiectum huius Trac,
tatus debet contineri sub obiecto frmli totius
logicæ, sed nāa q substat 2æ intentioni non
continet sub obo frmli logicæ. ergo nāa ipsa nō
erit obm frmle huius tractatus. mai. ē certa. oīa n. oba
partialia alicuius sciæ debent contineri frmliter
æquiter sub obo frmli et adæquato illius ut
supra dictum ē, fol: 382. min. ptr Obm frmle logi,
cæ ē Ens rōis, sed nāa specificatiue sumpta
q substat 2æ intentioni non ē ens rōis, sed
reale, ut patet in nāa humana, q substat spe,
cieitati, ergo nāa ipsa non pt eē obm frmle huius
tractatus. 2o Probatur. In hoc n. differt logica
ab aliis sciis, q oēs aliæ sciæ sunt de ipsis rebus
seu nāis unlibus, sciæ quippe sunt oēs unitiuæ
logica vero sit de ipsa uniuersalitate. ergo
obm huius tractatus frmle non erit ipsa nāa, sed
uniuersalitas. hac rōe etiam probatur
2a Pars. Sed ptr specialiter q unle frmliter
sumptū sit obm frmle huius tractatus; illud ē obm
frmle alicuius sciæ vel tractatus, de quo passio,
nes demonstrant, sed in hoc tractatu demonstrat

passiones

passiones de unitate sunt ter sumptae, quo ipsum erit obiectum formale huius tractatus magis certum. Probatur minor. In hoc tractatu praedicabilitates universalium demonstrantur, ut quod genus praedicatur de pluribus specie in quid. Species de pluribus numero, differentia in quale quid. Et alia de pluribus per accidens. Sed praedicabilitas est passio unitatis, ut supra dictum est, quo in hoc tractatu demonstrantur passiones unitatis et quo unitas erit formale eius obiectum.

Quod si liber iste vel tractatus quoque vocetur praedicabilium hoc convenit ex communi modo loquendi autem, dum quia universalia plerumque definiuntur per praedicari de multis, re vera tamen unitas est obiectum formale eius, et non praedicabile.

Circa numerum Universalium seu praedicabilium et aliquid est difficile, utrum scilicet sint quinque tantum praedicabilia ita quod nec plura nec pauciora dentur. In qua re communis sententia sequenda est. Unde sit

Conclusio Secunda

Quinque tantum sunt Universalia seu Praedicabilia nec plura nec pauciora.

Genus. Species. Differentia.
Proprium. Accidens.

1o. Probatur primo iste Numerus. Tantum sunt 5. modi praedicandi, quo tantum 5. sunt praedicabilia, consequentia patet. antecedens probatur. Quidquid praedicatur de aliquo, aut

praedicatur

pdicat in qd, aut in quale. Si in qd, aut de plu-
ribus spe; aut pluribus numero. Si in quale vel
in quale stm essam. vel in quale stm accidens,
si in quale stm accidens, aut stm accidens
quod fluit ab essa, aut quod non fluit, sed tm stm
accidens cole. Tunc ultra si pdicat in qd de
pluribus spe est genus; si de pluribus numero, est spes. 1. Genus. 2. Species.
Si vero in quale stm essam, est diffra. Si in 3. Differentia.
quale stm accidens q fluit ab essa est pprium 4. Proprium.
si in quale stm accidens cole, est quintum 5. Accidens.
pdicabile nempe accidens. Ergo
Probatur 2o. Tantum esse 5. Univsalia seu 2o. Exemplum in hoie.
praedicabilia sumpta pportione ex composi-
to physico seu naali. In composito naali sunt
tm 5. Compositum sc: ipsum. Pars q tenet locum 1. compositum.
potiae, et vocatur maa. Et Pars q tenet locum actus 2. Materia.
determinantis potiam, et vocat forma. Pro- 3. Forma.
prietas q competit composito rone formae. Et 4. Proprietas.
accidentia q conveniunt composito rone maae 5. Accidentia.
ut in hoie vg. 1o ipsum compositum sc. hō. 2o.
est maa. 3o. Forma. 4o Risibilitas, q competit
hoi rone formae. 5o. Sunt accidentia coia, ut
hoiem esse album nigrum magnum et parvum, q
conveniunt ei rone maae. Ergo et in composito
metaphysico et tot reperientur.
1o ipsum totum quod est spes. 2o. Maa seu
potia quae est genus. 3o. Forma determinans
potiam quae est diffra. 4o Accidentia q fluunt ab
essa q sunt pprietates. et tandem Accidentia
coia, q constituunt 5um praedicabile. Ergo
sunt tm 5. Praedicabilia quia tm sunt 5. unde
exponi.

Quaere

Qualis sit haec divisio?

Q. Quaerere solent et hîc autores quaenam sit haec divisio, an sc: generis in species, vel analogi in analogata.

R. In genus proximum.

Ad hoc R. Universale formaliter sumptum pro 2a intentione esse genus et quidem proximum respectu 5. praedicabilium. Probatur quod sit genus. Genus est quod praedicatur de pluribus specie differentibus, sed universale praedicatur de his 5. in quid, et illa specie formaliter differunt, ergo est genus respectu illorum. mai. et consequentia patet, probatur min. et imprimis certum est, quod universale praedicetur in quid de his 5. haec n. est vera praedicatio, genus est universale, species est universale, et sic de reliquis. et interroganti quid sit genus recte respondetur quod sit universale. ergo praedicabitur in quid. Quod vero ista specie differant probatur. Relationes distinguuntur specie penes diversos specie terminos, sed haec 5. praedicabilia formaliter sunt relationes rationis habentes distinctos specie terminos, ergo distinguuntur specie. mai. supponitur ex materia de relatione. probatur minor. genus respicit plura specie distincta, species respicit plura numero distincta: caetera universalia respiciunt alio modo sua inferiora, sed isti sunt termini specie distincti ergo et ipsa universalia specie distinguuntur. Hanc doctrinam cum limitatione intelligere debes. non n. haberet verum si universalia acciperes pro ipsis naturis substratis, illis quippe cum quaedam sint substantiae quaedam accidentia quaedam et entia rationis ut videbimus, nihil potest esse univocum, et propter non habere potuerunt aliquod genus quod de ipsis univoce praedicetur. dicimusque et quod universale sit genus proximum. probatur. illud est genus proximum inter quod et speciem nullum aliud genus mediat, sed inter universale et inter haec 5. praedicabilia nullum aliud genus mediat, ergo universale erit genus proximum. mai: et consequentia patet. probatur min: nihil n. potest assignari quod mediet, ergo minor vera.

Quod si quaeras, quodnam sit ergo genus remotum.

R.

Rx. Genus remotũ ẽ ens rõis logicũ, q̃a inter illud et ista 5. p̃dicabilia mediat aliud genus nempe unive ut dictũ e. ergo erit genus remotum.
Ex his colliges q̃ ista 5. p̃dicabilia sint spes infima, si namque unive ẽ genus p̃x̃m, nec ullũ aliud q̃ mediat, consequenter illa non poterunt amplius dividi in plura spẽ, sed tm numero alias haberent aliquis genus p̃x̃, quod tm non admittitur.

Obiicies 1o. Obm̃ sufficiente debet continere oĩa q̃ in scientia tractantur, sed unive non continet oĩa q̃ in hoc libro tractantur, ergo unive non erit obm̃ sufficiente huius libri. mai. et consequentia patent, pro min. In hoc libro agitur de individuo, sed unive non continet individuum, imo potius illud excludit, tanquam sibi contrarium. ergo minor vera.
Rx. Concedendo mai. et negando min. ad probationem distinguo mai. in hoc libro agitur de individuo primario nego mai. agitur de individuo secundario concedo mai. Eodem modo distinguo min. et tunc negabis consequentiam. ad obm̃ ergo sufficiente sufficit q̃ oĩa contineat eo modo quo in scientia tractantur; cum ergo individuum consideretur tm secundario eodem et modo illud continebit unive, secundario scilicet et quasi indirecte.

Obiicies 2o. Datur aliquis unive q̃ neque ẽ spes, neque genus, neque ullũ ex his 5. p̃dicabilibus numeratis. ergo non sunt tm 5. sed plura. pro ant. quidam habẽ unitis, sed non ẽ spes neque genus, neque ullũ ex his 5. ergo ant. verum. Idem argumentum fieri potest de aliis rõis, q̃ dr de pluribus et tn non ẽ genus neque spes multo minus aliquod aliud: ergo idem q̃ antea.
Rx. Nego ant. ad probationem dices aliquis vel quidam habẽ unitis, late sumendo unive, sicut et ens dr unive concedo mai. ẽ unive proprie nego ant. et quaero quid

sit

sit unite late sumptu[m] g[enerali] et poterit neque esse sit species neque genus, sed nihil contra nos: ad id quod dicebat de unitate rationis dices, quod sit unitate complexum; de quo n[on] est sermo hic nec est. Sed de simplici ut supra diximus. 411.

Obiicies 3o. Nullum genus potest contineri sub sua specie, sed unitas continetur sub sua specie, nempe sub genere, quia et unitas genus quoddam est. ergo unitas non potent dici genus respectu 5. praedicabilium. maior patet, quia genus latius patet quam species. ergo non potest contineri sub sua specie.

R[espondeo]. Distinguendo maiorem. nullum genus potest contineri sub sua specie essentialiter concedo maiorem. accidentaliter sive denominative nego maiorem. eodem modo distinguo minorem. unitas continetur sub genere essentialiter nego minorem. accidentaliter et denominative concedo minorem. hoc enim repugnat sicut primum.

Praesens libellus de 5. Vnibus conscriptus est à Porphyrio philosopho Tyrio, Ad Chrysaorium Patricium Romanum: qui cum praedicamenta Aristotelis capere non posset à Porphyrio petiit aliquam declarationem sive instructionem per quam posset in illorum perfectam cognitionem devenire; Porphirius eius petitioni satisfaciens scripsit hunc libellum de 5. praedicabilibus eumque Isagogen hoc est, introductionem appellavit, quia per eum ad cognoscenda praedicamenta Aristotelis introducimur. Ex quo haud obscure colligi potest huius libelli explanationem et intelligentiam summopere logico esse necessariam, siquidem sine illo praedicamenta Aristotelis de quibus infra nobis agendum erit, cognosci aut penetrari nequaquam possunt: cum enim praedicamenta similiter consistant in coordinatione generum et specierum, hanc certe seriem nullus perfecte apprehendere poterit, nisi prius quid sit genus, quid species agnoverit. Tum a Porphyrius

initio

initio Christianus, sed propter virginem quoddam cum Christiano habitum turpiter postea à fide defecit. Hæc de libello et vita Autoris.

Dubium Secundum

Vtrum definitio Generis à Porphyrio tradita sit bona. Et an sit Essentialis?

Conclusio Prima

Definitio generis à Porphyrio tradita bona et legitima est. Est autem eius definitio hæc. Genus est quod de pluribus specie differentibus in eo quod quid prædicatur. Dfnitio generis descriptiva

Hæc Conclusio est certa. omnes enim unanimi consensu Porphyrii definitionem recipiunt. Explicatur Definitio.

Locum Generis obtinet Prædicari de pluribus et hoc enim convenit genus cum cæteris prædicabilibus. Genus in definitione.